

Mécs László laudáció

Kevés költő van a magyar irodalomban, akivel kapcsolatban olyan heves indulatok támadtak a kritikusok körében, mint Mécs László. Harminchárom éve, hogy halott, de versei közül ma is sokaknak sokat mond.

Mondhatjuk, hogy élete nagyobb részét száműzetésben élte: a minden ízében felvidéki, jászóvári premontrei szerzetespap-költő nem tudta és nem is akarta felejtetni, hová tartozik. 1965-ben írta „Hernádszentistvántól Pannonhalmáig” című versének utolsó versszakában:

*Pannonhalma mezején a Hernádról álmodom,
s izenem neki: még nem vagyok halott,
de örök vággyal, sóvárgással minden dalom
feléje küldöm: így tartok névnapot!...
Ha úz a gond, ha mar a kétség, bánat
idegen tájon, jó Atyám, Te tudod:
mindig siratom mind a két anyámat:
az egyik eleresztett, a másik elfutott!...*

Örülök, hogy bencés szerzetesként személyesen ismerhettem őt, akiről gyerekkoromban szüleim meséltek. Életvidám, de nem ritkán szomorú öregúr volt már. Olyan ember, aki fiatal korában megtapasztalta a népszerűséget, öregként pedig a mellözöttséget. Szókimondó volt, bátor. Igazán akkor éltek és hatottak, amikor Mécs László maga szavalt: magával tudta ragadni hallgatóságát.

Mécs Lászlót költészetének legjobb ismerője, Rónay László így értékeli: „fehér reverendájában, kivételes előadói tehetségével azoknak a krisztusi elveknek volt a megtestesítője, melyekre az emberek szomjaztak, s amelyek meglétét a háború és az utána következő forradalmak cáfolni látszottak. Mécs László nemcsak költő volt, hanem Isten szavának gyújtó hatású trombitása.”

Kóborló elődöm című versében írja:

*„Kóbor lantos lettem, lantomnak szavára
figyelt már Kolozsvár, figyelt Patak vára,
Munkács, Ungvár, Pozsony, Léva, Losonc vára,
a magyar vágyaknak voltam a futára.”*

Él még egy generáció, akik számára Mécs László költészete meghatározó volt. Bátorított, lelkesített, s nem engedte, hogy feledésbe menjenek a legigazabb álmok. Gyerekként nem értettem, miért félhetett a mindenkori politikai vezetés ettől a felnőttként is gyermekded költőtől, akinek a legkevésbé a politikához volt érzéke. Később megértettem, hogy zavarta őket az őszinte beszéd. Hitlerre és Sztálinra ugyanúgy érthetőek voltak „A nagy lunátikus” sorai.

Nem egy sora szállóigévé vált: „E fiúkért valaki felelős!” Vagy: „Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld.” „Csak az anyám tudta, hogy királyfi vagyok.” Sokan tudják könyv nélkül még ma is „A kirándulás elmaradt” történetét.

Érdemes volna ismét kézbe venni Mécs legjobb verseit. Mécs emberi nagyságát számomra nem a szavalókörutak népszerűsége jelenti. Találkozhattam az étellel, emberekkel megbékélő öregember tiszta tekintetével. S találkozhattam határon innen és túl olyan emberekkel, akik számára egy-egy Mécs-vers erősítést jelentett, hogy helyt tudjanak állni és megmaradhassanak magyarnak és kereszténynek.

Vannak Mécsnek híres versei, mint pl. „A királyfi három bánata”, vagy a „Hajnali harangszó”, a „Vád és védőbeszéd”, „A gyermek játszani akar”. Számomra a legtöbbit a „Bakonyi Látomás” jelenti, kemény, felkiáltás-szerű kérdésével: „Ki a betyár? Ki a szent? / Magyarhonban ki a szent? / Ha a Mérték tönkrement, / Senki, semmi meg nem ment.”

A harminchárom éve már a pannonhalmi kriptában nyugvó Mécs Lászlónak van ma is időszerű üzenete. Örökségét elfelejtenünk nem szabad. Aki ebben az összezavarodott világban útmutatást keres, vegyen kézbe bátran egy Mécs-kötetet. Tiszta, igaz értékrendet talál. Nem csak az idősebbeket szólítja meg. A fiatalabbakat is hozzásegíti, hogy rádöbbenjenek, vannak magyar sorskérdések. Határon innen és határon túl egyaránt.

Korzenszky Richárd OSB